

Uitvoeringsrichtlijn betreffende de Flexibiliseringmogelijkheden

Naar deze uitvoeringsrichtlijn wordt verwezen in Paragraaf A.IV van het pensioenreglement van het Fonds. De definities en toelichtingen uit dit pensioenreglement zijn ook op deze uitvoeringsrichtlijn van toepassing. Vanaf 1 januari 2006 geldt een nieuwe pensioenregeling waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen:

- de Deelnemers geboren vóór 1950 en
- de Deelnemers geboren vanaf 1950.

In hoofdstuk E, artikel 1, van het pensioenreglement is aangegeven wat er vanaf 1 januari 2006 geldt voor de Deelnemers geboren vóór 1950. De op 31 december 2005 geldende pensioenregeling blijft na die datum voor hen grotendeels in stand. Daardoor moet ook in deze Uitvoeringsrichtlijn een onderscheid gemaakt worden tussen de twee categorieën Deelnemers.

De flexibiliseringmogelijkheden voor de Deelnemers geboren vóór 1950 zijn opgenomen in hoofdstuk 1, die voor de Deelnemers geboren vanaf 1950 in hoofdstuk 2. Onverminderd wat in Hoofdstuk E is geregeld, zijn op de Deelnemers geboren vóór 1950 de definities van het "oude" pensioenreglement van toepassing.

HOOFDSTUK 1 Enkele flexibiliseringmogelijkheden voor de Deelnemers geboren vóór 1950

1. Flexibiliseringmogelijkheden

In de onderstaande matrix is aangegeven van welke flexibiliseringmogelijkheden de diverse groepen deelnemers gebruik kunnen maken.

Flexibilisering- mogelijkheden	Deeltijdpensioenering	Vervroeging pensioenrichtdatum	Uitstel pensioenrichtdatum	Uitruil op pensioen- ingangsdatum	Uitruil bij einde deelnemerschap
Actieve deelnemer	X	X	X	X	
Inactieve deelnemer – A		X ¹		X	
Inactieve deelnemer – B		X ²		X	
Inactieve deelnemer – C		X ³		X	
Ex-deelnemer		X ⁴	X ⁵	X	X

De Inactieve deelnemer – C is uitgesloten van de mogelijkheid om overbruggingspensioen uit te ruilen voor ouderdompensioen.

De Deelnemer moet alle keuzes bij pensioeningang kenbaar maken op het pensioenaanvraagformulier. Eenmaal gemaakte keuzes kunnen niet meer ongedaan gemaakt worden.

Maakt de Deelnemer gebruik van de TOP/SUM-regeling, dan dient hij alle keuzes kenbaar te maken op het TOP/SUM-aanvraagformulier. In dat geval worden de keuzes geacht bij pensioeningang te zijn gemaakt. Eenmaal gemaakte keuzes kunnen niet meer ongedaan gemaakt worden. Dit geldt echter niet voor de keuzemogelijkheid van uitruil van ouderdompensioen in partner- en wezenpensioen of van partnerpensioen in ouderdompensioen. Vanwege de lange tijd die er zit tussen het moment van aanvragen van de TOP-uitkering en de Pensioeningangsdatum is die keuze pas op de Pensioeningangsdatum onherroepelijk. Deze keuze kan dus vóór de Pensioeningangsdatum nog eenmaal worden gewijzigd of herroepen.

In de volgende paragrafen is een opsomming opgenomen van de verschillende flexibiliseringmogelijkheden. Bijna alle deelnemers hebben naast het ouderdom- en overbruggingspensioen ook aanspraak op een aanvulling op basis van overgangsregeling SUM (TOP_SUM).

Wij hebben daarom slechts de situatie beschreven waarbij beide uitkeringen samenvallen. Indien een deelnemer geen aanspraak heeft op TOP-SUM gelden dezelfde flexibiliseringmogelijkheden voor het ouderdoms-, overbruggings- en partnerpensioen.

Verder wordt opgemerkt dat in veel gevallen zal worden gekozen voor een combinatie van flexibiliseringmogelijkheden om vooral bij vervroeging tot een zo adequaat mogelijk pensioen te komen.

¹ Mits wordt verklaard, dat de loonvervangende uitkering op grond waarvan de werkloze heeft voortgezet op de Pensioeningangsdatum wordt beëindigd.

² Mits wordt verklaard dat het arbeidzame leven in verband met pensionering wordt beëindigd

³ Mits wordt verklaard, dat de loonvervangende uitkering op grond waarvan de arbeidsongeschikte heeft voortgezet op de Pensioeningangsdatum wordt beëindigd.

⁴ Mits wordt verklaard dat de lopende dienstbetrekking op de Pensioeningangsdatum wordt beëindigd, of dat er geen lopende dienstbetrekking is.

⁵ Mits wordt verklaard dat de lopende dienstbetrekking doorloopt. Het pensioen gaat in zodra die dienstbetrekking eindigt.

2. Deeltijdpensionering

Splitsing opgebouwd ouderdom- en overbruggingspensioen

Bij deeltijdpensionering wordt het opgebouwde ouderdom- en overbruggingspensioen gesplitst in een deeltijdpensioen en een resterend pensioen. Afhankelijk van de gekozen vorm kunnen deze pensioenen worden vervroegd of uitgesteld. Voor de vervroegde en/of uitgestelde pensioenen gelden dezelfde bepalingen als omschreven in de betreffende hoofdstukken van deze uitvoeringsrichtlijn.

Vervroeging- en uitstelfactoren

De aanpassing van de pensioenen vindt plaats op de ingangsdatum van het deeltijdpensioen. Dit gebeurt op actuariel en sekse neutrale wijze. De vervroeging- en uitstelfactoren die hierbij worden gebruikt zijn dezelfde als opgenomen in de betreffende hoofdstukken van deze uitvoeringsrichtlijn.

Voortzetting deelnemerschap tijdens deeltijdpensionering

Voor het gedeelte dat de Actieve deelnemer niet met pensioen gaat, blijft zijn dienstverband van kracht. Over dit gedeelte vindt dekking en opbouw van pensioen plaats conform deeltijdarbeid. Dit staat beschreven in hoofdstuk A.III.1. van het Reglement. De opbouw van het pensioen wordt gebaseerd op de gekozen ingangsdatum van het resterende pensioen.

Voorbeeld:

Een Deelnemer gaat op 60-jarige leeftijd met deeltijdpensioen voor 50%. Op het pensioen dat vervroegd ingaat, wordt de vervroegingfactor toegepast. Voor het deel dat betrokkene deelnemer blijft, wordt in deeltijd pensioen opgebouwd, op basis van de door de Werkgever vast te stellen Pensioengrondslag(en). Als hij de ingangsdatum van dit gedeelte van het pensioen uitstelt tot na de Pensioenrichtdatum, dan wordt het tot de Pensioenrichtdatum verkregen pensioen actuariel herrekend. Voor het deel van het pensioen dat na de Pensioenrichtdatum wordt opgebouwd, vindt geen actuariële herrekening plaats.

3. Vervroeging van de Pensioeningangsdatum t.o.v. de Pensioenrichtdatum

3.1 Algemeen

Vooropgesteld wordt dat als het TOP-SUM vervroegd ingaat, slechts de uitkering van het ouderdom- en overbruggingspensioen tot 65 jaar actuariel wordt verlaagd. De uitkering na 65 jaar van het opgebouwde ouderdompensioen blijft gelijk.

Ook de Inactieve deelnemer A (werkloos) en C (arbeidsongeschikt) kunnen vervroegd met pensioen. Daartoe dient de loonvervangende uitkering die aan de voortzetting van de deelneming ten grondslag ligt per de datum van vervroegde pensionering te worden beëindigd. Bedoelde Inactieve deelnemer dient tegenover het Fonds te verklaren dat deze beëindiging bij het UWV is aangevraagd en zal worden gerealiseerd. Als de sv-uitkering daadwerkelijk is beëindigd, dan dient betrokkene dit onverwijld aan het Fonds te melden. Het Fonds zal periodiek controle uitoefenen. Mocht blijken dat de uitkering niet op de ingangsdatum van het pensioen is geëindigd, dan moet betrokkene het ten onrechte betaalde pensioen aan het Fonds terugbetalen.

Ook de Inactieve deelnemer B (vrijwillige voortzetting) kan vervroegd met pensioen. Hij moet dan verklaren dat zijn arbeidzame leven in verband met pensionering is geëindigd. Het Fonds zal periodiek controle uitoefenen. Mocht blijken dat er geen sprake is van beëindiging van het arbeidzame leven, dan moet hij het ten onrechte betaalde pensioen terugbetalen. De fiscale gevolgen zijn voor zijn rekening. De Inactieve deelnemer B kan ook vervroegd met TOP. Dan geldt hetzelfde als voor de situatie dat hij vervroegd met pensioen gaat.

Een Inactieve deelnemer die vervroegt, wordt als Actieve deelnemer aangemerkt. Dat betekent dat als betrokkene bijvoorbeeld in 1947 is geboren, de actuariële terugrekening van de TOP-uitkering plaatsvindt vanaf de datum 61 jaar en één maand.

Verder kan ook de Ex-deelnemer vervroegd met pensioen. Voorwaarde is dat hij zijn nog lopende dienstbetrekking beëindigt per de datum van vervroegde pensionering. Betrokkene moet verklaren

dat de lopende dienstbetrekking wegens pensionering wordt beëindigd. Is er geen dienstbetrekking meer, dan moet betrokkene verklaren dat hij geen lopende dienstbetrekking heeft.

Het eventuele fiscale risico dat uit de vervroeging door de Inactieve deelnemer of de Ex-deelnemer voortvloeit, komt geheel voor diens rekening.

3.2 Actuariële korting uitkering ouderdoms- en overbruggingspensioen voor 65 jaar

Bij uittreden voor de Uittredingsrichtdatum wordt de totale pensioenuitkering tot 65 jaar, dit is de som van de aanvulling TOP-SUM, het ouderdomspensioen en overbruggingspensioen, actuariel vervroegd. In de uitvoeringsrichtlijn SUM staat de tabel van de totale vervroegde uitkering.

Als de TOP-SUM vervroegd ingaat, wordt slechts de uitkering van het ouderdom- en overbruggingspensioen tot 65 jaar actuariel verlaagd. De uitkering na 65 jaar van het opgebouwde ouderdomspensioen blijft gelijk.

De vroegst mogelijke aanvang van de TOP-uitkering ligt bij 60 jaar. De vervroegde ingangleeftijd van de verlaagde pensioenuitkering is 62 jaar, minus het aantal maanden dat de TOP-SUM wordt vervroegd ten opzichte van de Uittredingsdatum.

De verlaging van de pensioenuitkering vindt plaats op basis van de volgende tabel

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Verlaging per € 1000 Uitkering tot 65 jaar</i>
62	€0,00
61	€267,54
60	€427,62

De tabel geeft aan met hoeveel de som van de pensioenuitkering aan ouderdom- en overbruggingspensioen ter grootte van € 1.000,- wordt verlaagd tot 65 jaar. Als de Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

3.3 Uitrust ouderdomspensioen (OP in partnerpensioen (PP) en wezenpensioen (WZP))

De Deelnemer kan op de pensioeningangsdatum er voor kiezen om een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen voor partner- en wezenpensioen. De TOP-SUM is een aanvulling op het ouderdomspensioen zowel voor als na uitrust in partnerpensioen en wezenpensioen. Het effect voor de uitrust wordt eerst zichtbaar na 65 jaar. De uitkering van het ouderdomspensioen na 65 jaar wordt daarom verlaagd na de uitrust.

Uitrust €1.000,- ouderdomspensioen (vanaf 65 jaar) in extra partnerpensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdomspensioen</i>	<i>Extra partner pensioen</i>
62	1.000	€4.165,91
61	1.000	€4.098,36
60	1.000	€4.044,70

In de tabel is het extra partnerpensioen weergegeven dat verkregen kan worden door uitrust ouderdomspensioen. Het wezenpensioen (WZP) per kind is 20% van het partnerpensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Deze factoren worden ook toegepast op de pensioenaanspraken verkregen uit de pensioenregeling voor het minimumpensioen en de pensioenaanspraken uit de aftopping van de TOP-SUM uitkering (Spaar TOP-SUM).

3.4 Uitruil partnerpensioen (PP) in ouderdompensioen (OP)

De Deelnemer kan op de pensioeningangsdatum er voor kiezen om een deel van het partnerpensioen uit te ruilen voor ouderdompensioen. De TOP-SUM is een aanvulling op het ouderdompensioen zowel voor als na uitruil uit partnerpensioen. Het effect voor de uitruil wordt eerst zichtbaar na 65 jaar. De uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar wordt daarom verhoogd met uitruil van het partnerpensioen.

Uitruil €1.000,- partnerpensioen in extra ouderdompensioen (vanaf 65 jaar)

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Partnerpensioen</i>	<i>Extra ouderdom pensioen</i>
62	1.000	€240,04
61	1.000	€244,00
60	1.000	€247,24

In de tabel is weergegeven het extra ouderdompensioen dat verkregen kan worden uit uitruil partnerpensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Deze factoren worden ook toegepast op de pensioenaanspraken verkregen uit de pensioenregeling voor het minimumpensioen en de pensioenaanspraken uit de aftopping van de TOP-SUM uitkering (Spaar TOP-SUM).

3.5 Uitruil ouderdompensioen

Om de uitkering tot 65 jaar te verhogen kan de Deelnemer, er voor kiezen om een deel van het direct ingaande, ouderdompensioen uit te ruilen voor een direct ingaand overbruggingspensioen. Let op: het deel van het ouderdompensioen dat wordt uitgeruild, komt te vervallen. De pensioenuitkering na 65 wordt nu lager. Het pensioen dat in aanmerking komt voor uitruil is het op de pensioendatum opgebouwde ouderdompensioen.

Nb: deze optie is mogelijk voor zover het na uitruil vastgestelde overbruggingspensioen het fiscale maximum niet overschrijdt.

Uitruil €1.000 ouderdompensioen in overbruggingspensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Overbrugging Pensioen na uitruil</i>
62	€5.286,66
61	€4.154,17
60	€3.475,50

De tabel geeft aan hoeveel overbruggingspensioen wordt verkregen door omzetting van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Het saldo van het extra overbruggingspensioen en het uitgeruide ouderdompensioen komt bovenop de TOP-SUM uitkering.

3.6 Uitruil overbruggingspensioen

Het spiegelbeeld van voorgaande uitruil is de uitkering tot 65 jaar te verlagen. De Deelnemer kan ervoor kiezen om een deel van het direct ingaande overbruggingspensioen uit te ruilen voor een direct ingaand ouderdompensioen. Let op: het deel van het ouderdompensioen dat wordt uitgeruild, komt te vervallen.

Nb: deze optie is mogelijk voor zover het nieuw vastgestelde ouderdompensioen het fiscale maximum niet overschrijdt. Het extra tijdelijk pensioen uit 3.2 blijft buiten beschouwing.

Uitruil €1.000,- overbruggingspensioen in ouderdompensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdompensioen na uitruil
62	€189,16
61	€240,72
60	€287,73

De tabel geeft aan hoeveel ouderdompensioen wordt verkregen door omzetting van € 1.000,- opgebouwd overbruggingspensioen.

Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Het saldo van het extra ouderdompensioen en het uitgeruide overbruggingspensioen verlaagt de TOP-SUM uitkering. De uitkering na 65 jaar wordt verhoogd met het extra pensioen.

3.7 Hoog/laag- en laag/hoog-constructie

Hoog-laag constructie ouderdompensioen

De Deelnemer kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar volgens een hoog-laag constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de eerste dag van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt tot 68, 71 of 74 jaar een hoger pensioen en vervolgens na deze periode 75% van het eerder uitkeerde pensioen.

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen (vanaf 65 jaar) in hoog/laag

	65-68 hoog	68-II laag	65-71 hoog	71-II laag	65-74 hoog	74-II laag
60	€1.249,63	€937,22	€1.185,22	€888,91	€1.134,87	€851,15
61	€1.249,35	€937,01	€1.184,81	€888,61	€1.134,43	€850,82
62	€1.249,06	€936,79	€1.184,38	€888,28	€1.133,97	€850,48

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen.

Laag-Hoogconstructie ouderdompensioen

De Deelnemer met uitzondering van de Inactieve deelnemer C (arbeidsongeschikt) kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar volgens een laag-hoog constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de eerste dag van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt tot 68, 71 of 74 jaar een lager pensioen en vervolgens na deze periode 133 % van het eerder uitkeerde pensioen.

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen (65 jaar) in laag/hoog

	65-68 laag	68-II hoog	65-71 laag	71-II hoog	65-74 laag	74-II hoog
60	€789,67	€1.052,89	€827,57	€1.103,42	€863,22	€1.150,96
61	€789,82	€1.053,09	€827,83	€1.103,77	€863,56	€1.151,41
62	€789,98	€1.053,30	€828,11	€1.104,15	€863,92	€1.151,89

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen.

4. Uitstel van de Pensioeningangsdatum t.o.v. de Pensioenrichtdatum tot 65 jaar.

4.1 Algemeen

Vooropgesteld wordt dat als het TOP-SUM later ingaat, slechts de uitkering van het ouderdom- en overbruggingspensioen tot 65 jaar actuariel wordt verhoogd. De uitkering na 65 jaar van het opgebouwde ouderdompensioen blijft gelijk.

De Inactieve deelnemers kunnen niet later met pensioen. De Ex-deelnemer kan wel later met pensioen. Hij zal dan moeten verklaren dat de lopende dienstbetrekking blijft voortduren.

Het eventuele fiscale risico dat uit, het uitstel door de Ex-deelnemer, voortvloeit, komt geheel voor diens rekening. De Ex-deelnemer dient het einde van de lopende dienstbetrekking onverwijld aan het fonds te melden.

De gekozen Pensioeningangsdatum moet voor het ouderdom- en overbruggingspensioen gelijk zijn en op de eerste dag van een maand vallen.

4.2 Actuariële verhoging uitkering ouderdom- en overbruggingspensioen tot 65 jaar

Bij uittreden na de Uittredingsrichtdatum wordt de totale pensioenuitkering tot 65 jaar, dit is de som van de aanvulling TOP-SUM, het ouderdompensioen en overbruggingspensioen, actuariel verhoogd. In de uitvoeringsrichtlijn SUM staat de tabel van de totale uitgestelde uitkering.

Als de TOP-SUM later ingaat, wordt slechts de uitkering van het ouderdom- en overbruggingspensioen tot 65 jaar actuariel verhoogd. De uitkering na 65 jaar van het opgebouwde ouderdompensioen blijft gelijk.

De uitgestelde ingangsdatum van de verhoogde pensioenuitkering is 62 jaar plus het aantal maanden dat de TOP-SUM is uitgesteld ten opzichte van de Uittredingsdatum. De uiterste ingangsdatum van het pensioen is 65 jaar.

De verhoging van de pensioenuitkering vindt plaats op basis van de volgende tabel

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Verhoging per € 1000 Uitkering tot 65 jaar</i>
62	€0,00
63	€536,07
64	€2.145,91

De tabel geeft aan hoeveel met hoeveel de som van de pensioenuitkering aan ouderdom- en overbruggingspensioen ter grootte van € 1.000,- wordt verhoogd tot 65 jaar. Als de Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

De pensioenopbouw uit doorwerken na de Pensioenrichtdatum, 2,2% van de pensioengrondslag per jaar van deelneming, wordt samengevoegd met de pensioenuitkering na 65 jaar.

4.3 Uitruil ouderdompensioen (OP in partnerpensioen (PP) en wezenpensioen (WZP))

De Deelnemer kan op de pensioeningangsdatum er voor kiezen om een deel van het ouderdompensioen uit te ruilen voor partner- en wezenpensioen. De TOP-SUM is een aanvulling op het ouderdompensioen zowel voor als na uitruil in partner- en wezenpensioen. Het effect voor de uitruil wordt eerst zichtbaar na 65 jaar. De uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar wordt daarom verlaagd na de uitruil.

Stemt de Partner niet in of maakt een (Ex-)Deelnemer bij pensionering in het geheel geen keuze ter zake van uitruil bekend en is hij gehuwd of heeft hij een geregistreerde partnerrelatie, dan stelt het Fonds de verhouding tussen ouderdompensioen, partnerpensioen en wezenpensioen op 100:70:14. De (Ex-)Deelnemer en zijn Partner zijn aan deze vaststelling gebonden.

Uitruil €1.000,- ouderdomspensioen (vanaf 65 jaar) in extra partnerpensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdomspensioen</i>	<i>Extra partner pensioen</i>
62	1.000	€4.165,91
63	1.000	€4.254,29
64	1.000	€4.353,41
65	1.000	€4.466,10

In de tabel is het extra partnerpensioen weergegeven dat verkregen kan worden uit uitruil ouderdomspensioen. Het wezenpensioen (WZP) per kind is 20% van het partnerpensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Deze factoren worden ook toegepast op de pensioenaanspraken verkregen uit de pensioenregeling voor het minimumpensioen en de pensioenaanspraken uit de aftopping van de TOP-SUM uitkering (Spaar TOP-SUM).

4.4 Uitrui partnerpensioen (PP) in ouderdomspensioen (OP)

De Deelnemer kan op de pensioeningangsdatum er voor kiezen om een deel van het partnerpensioen uit te ruilen voor ouderdomspensioen. De TOP-SUM is een aanvulling op het ouderdomspensioen zowel voor als na uitruil uit partnerpensioen. Het effect van de uitruil wordt eerst zichtbaar na 65 jaar. De uitkering van het ouderdomspensioen na 65 jaar wordt daarom verhoogd met uitruil van het partnerpensioen.

Uitruil €1.000,- partnerpensioen in extra ouderdomspensioen (vanaf 65 jaar)

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Partnerpensioen</i>	<i>Extra ouderdom pensioen</i>
62	1.000	€240,04
63	1.000	€235,06
64	1.000	€229,71

In de tabel is het extra ouderdomspensioen weergegeven dat verkregen kan worden uit uitruil partnerpensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Deze factoren worden ook toegepast op de pensioenaanspraken verkregen uit de pensioenregeling voor het minimumpensioen en de pensioenaanspraken uit de aftopping van de TOP-SUM uitkering (Spaar TOP-SUM).

4.5 Uitrui ouderdomspensioen

Om de uitkering tot 65 jaar te verhogen kan de Deelnemer er voor kiezen om een deel van het direct ingaande ouderdomspensioen uit te ruilen voor een direct ingaand overbruggingspensioen. Let op: het deel van het ouderdomspensioen dat wordt uitgeruild, komt te vervallen. De pensioenuitkering na 65 wordt nu lager. Uitgeruild kan worden het tot de Pensioenrichtdatum opgebouwde pensioen. Nb: deze optie is mogelijk voor zover het nieuw vastgestelde overbruggingspensioen het fiscale maximum niet overschrijdt. Het extra tijdelijk pensioen uit 4.2 blijft buiten beschouwing.

Uitruil €1.000 ouderdompensioen in overbruggingspensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>OverbruggingsPensioen na uitruil</i>
62	€5.286,66
63	€7.553,81
64	€14.359,71

De tabel geeft aan hoeveel overbruggingspensioen wordt verkregen door omzetting van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Het saldo van het extra overbruggingspensioen en het uitgeruide ouderdompensioen komt bovenop de TOP-SUM uitkering.

4.6 Uitruil overbruggingspensioen

Het spiegelbeeld van voorgaande uitruil is de uitkering voor 65 jaar te verlagen. De Deelnemer kan ervoor kiezen om een deel van het direct ingaande overbruggingspensioen uit te ruilen voor een direct ingaand ouderdompensioen. Let op: het deel van het ouderdompensioen dat wordt uitgeruild, komt te vervallen.

Nb: deze optie is mogelijk voor zover het nieuw vastgestelde ouderdompensioen het fiscale maximum niet overschrijft.

Uitruil €1.000,- overbruggingspensioen in ouderdompensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdompensioen na uitruil</i>
62	€189,16
63	€132,38
64	€69,64

De tabel geeft aan hoeveel ouderdompensioen wordt verkregen door omzetting van € 1.000,- opgebouwd overbruggingspensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Het saldo van het extra ouderdompensioen en het uitgeruide overbruggingspensioen verlaagt de TOP-SUM uitkering. De uitkering na 65 jaar wordt verhoogd met het extra pensioen.

4.7 Hoog/laag- en laag/hoog-constructie

Hoog-laag constructie ouderdompensioen

De Deelnemer kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar volgens een hoog-laag constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de eerste dag van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt tot 68, 71 of 74 jaar een hoger pensioen en vervolgens na deze periode 75% van het eerder uitkeerde pensioen.

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen (vanaf 65 jaar) in hoog/laag

	65-68 hoog	68-II laag	65-71 hoog	71-II laag	65-74 hoog	74-II laag
62	€1.249,06	€936,79	€1.184,38	€888,28	€1.133,97	€850,48
63	€1.248,74	€936,56	€1.183,92	€887,94	€1.133,48	€850,11
64	€1.248,41	€936,31	€1.183,44	€887,58	€1.132,96	€849,72
65	€1.248,06	€936,05	€1.182,93	€887,20	€1.132,41	€849,31

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen.

Laag-Hoogconstructie ouderdompensioen

De Deelnemer, met uitzondering van de Inactieve deelnemer C (arbeidsongeschikt), kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdomspensioen na 65 jaar volgens een laag-hoog constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de eerste dag van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt tot 68, 71 of 74 jaar een lager pensioen en vervolgens na deze periode 133 % van het eerder uitgekeerde pensioen.

Omzetting €1.000,- ouderdomspensioen (65 jaar) in laag/hoog

	65-68 laag	68-II hoog	65-71 laag	71-II hoog	65-74 laag	74-II hoog
62	€789,98	€1.053,30	€828,11	€1.104,15	€863,92	€1.151,89
63	€790,14	€1.053,52	€828,41	€1.104,54	€864,29	€1.152,39
64	€790,32	€1.053,76	€828,72	€1.104,96	€864,70	€1.152,93
65	€790,51	€1.054,01	€829,06	€1.105,41	€865,12	€1.153,49

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdomspensioen.

5. Uitstel van de Pensioeningangsdatum t.o.v. de Pensioenrichtdatum vanaf 65 jaar.

5.1 Algemeen

De Inactieve deelnemers kunnen niet later met pensioen. De Ex-deelnemer kan wel later met pensioen. Hij zal dan moeten verklaren dat de lopende dienstbetrekking blijft voortduren..

Het eventuele fiscale risico dat uit het uitstel door de Ex-deelnemer voortvloeit, komt geheel voor diens rekening. De Ex-deelnemer dient het einde van de lopende dienstbetrekking onverwijld aan het fonds te melden.

De gekozen Pensioeningangsdatum moet op de eerste dag van een maand vallen.

5.2 Pensioen uit uitstel TOP-SUM.

De totale uitkering tussen de Uittredingsrichtdatum en 65 jaar wordt omgezet in een ouderdomspensioen, ingaand op 65 jaar en inclusief 70% partnerpensioen. Dit pensioen is afhankelijk van het geboortjaar van de deelnemer en de TOP-grondslag. Paragraaf 2.4 van de uitvoeringsrichtlijn TOP-SUM staat beschreven hoe dit pensioen wordt berekend.

Indien de deelnemer geen aanspraak heeft op TOP-SUM wordt het op de pensioenrichtdatum opgebouwde ouderdomspensioen actuariael verhoogd door vermenigvuldiging met de factor 1,23328. Het op de pensioenrichtdatum opgebouwde overbruggingspensioen wordt omgezet in een ouderdomspensioen met ingangleeftijd van 65 jaar. Het geconverteerde ouderdomspensioen is het opgebouwde overbruggingspensioen vermenigvuldigd met de factor 0,23328.

5.3 Actuariële verhoging uitkering ouderdom- en overbruggingspensioen na 65 jaar

Indien de deelnemer na 65 jaar met pensioen gaat wordt vervolgens de som van alle opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen actuariael verhoogd. Het pensioen kan uiterlijk ingaan op de eerste van de maand waarin de deelnemer 70 jaar wordt.

Het pensioen dat verhoogd wordt is de som van het pensioen uit paragraaf 5.2, en het eventuele ouderdomspensioen uit de minimumpensioenregeling.

De uitkomsten staan in de volgende tabel.

Uitstel van €1.000 ouderdomspensioen ingaand op 65 jaar.

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen na uitstel
65	1.000,00
66	1.077,23
67	1.162,75
68	1.257,81
69	1.363,88
70	1.482,75

De tabel geeft aan hoeveel ouderdomspensioen wordt verkregen door uitstel van het ouderdomspensioen ingaand op 65 jaar. Als de Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Deze tabel wordt ook toegepast over het ouderdomspensioen verkregen uit de regeling van het minimumpensioen.

De pensioenopbouw uit doorwerken na de Pensioenrichtdatum, 2,2% van de pensioengrondslag per jaar van deelneming, gaat in op de gekozen pensioendatum en wordt samengevoegd met de verhoogde pensioenuitkering na 65 jaar.

5.4 Uitrust partnerpensioen (PP) in ouderdomspensioen (PP)

De Deelnemer kan er op de pensioeningangsdatum voor kiezen om een deel van het partnerpensioen uit te ruilen voor direct ingaand ouderdomspensioen. De uitkomsten zijn:

Uitruil €1.000,- partnerpensioen in extra ouderdompensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Partnerpensioen</i>	<i>Extra ouderdomspensioen</i>
65	1.000	223,91
66	1.000	234,53
67	1.000	245,70
68	1.000	257,40
69	1.000	269,44
70	1.000	282,05

De tabel laat zien het resultaat als € 1000 partnerpensioen wordt omgezet in een direct ingaand ouderdompensioen op de gekozen pensioendatum. Een wezenpensioen per kind van 14% van het extra ouderdompensioen, is meeverzekerd.

5.5 Uitruil ouderdompensioen (OP) in partnerpensioen (PP) en wezenpensioen (WZP)

De Deelnemer kan er op de pensioeningangsdatum voor kiezen om een deel van het ouderdompensioen uit te ruilen voor partner- en wezenpensioen. De uitkomsten zijn:

Uitruil €1.000,- ouderdompensioen in extra partnerpensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdompensioen</i>	<i>Extra partnerpensioen</i>
65	1.000	4.466,10
66	1.000	4.263,79
67	1.000	4.069,94
68	1.000	3.885,01
69	1.000	3.711,44
70	1.000	3.545,49

In de tabel is weergegeven het extra partnerpensioen dat verkregen kan worden uit uitruil ouderdompensioen. Het wezenpensioen (WZP) per kind is 20% van het partnerpensioen. Als de gekozen Pensioeningangsdatum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

5.7 Hoog/laag- en laag/hoog-constructie*Hoog-laag constructie ouderdompensioen*

De Deelnemer kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdompensioen volgens een hoog-laag constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de pensioeningangsdatum tot 68, 71 of 74 jaar een hoger pensioen en vervolgens na deze periode 75% van het eerder uitgekeerde pensioen.

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen in hoog/laag

Pensioenleeftijd	verhoging tot 68 jaar	OP na verhoging tot 68 jaar	Verhoging tot 71 jaar	OP na verhoging tot 71 jaar	verhoging tot 74 jaar	OP na verhoging tot 74 jaar
65	1.248,06	936,05	1.182,93	887,20	€ 1.132,41	€ 849,31
66	1.272,16	954,12	1.199,38	899,54	€ 1.143,54	€ 857,66
67	1.300,24	975,18	1.218,29	913,72	€ 1.156,21	€ 867,15
68	x	x	1.240,24	930,18	€ 1.170,72	€ 878,04
69	x	x	1.265,99	949,49	€ 1.187,51	€ 890,64
70	x	x	1.296,55	972,41	€ 1.207,14	€ 905,35

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen, uitgaande van de gekozen Pensioeningangsdatum. Als deze datum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt.

Laag-Hoogconstructie ouderdompensioen

De Deelnemer, met uitzondering van de Inactieve deelnemer C (arbeidsongeschikt), kan er op de Pensioeningangsdatum voor kiezen de uitkering van het ouderdompensioen na 65 jaar volgens een laag-hoog constructie te laten uitkeren. Hierbij ontvangt de deelnemer vanaf de pensioeningangsdatum tot 68, 71 of 74 jaar een lager pensioen en vervolgens na deze periode 133 % van het eerder uitgekeerde pensioen.

Omzetting € 1.000,- ouderdompensioen in laag/hhoog

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>verlaging tot 68 jaar</i>	<i>OP na verlaging tot 68 jaar</i>	<i>verlaging tot 71 jaar</i>	<i>OP na verlaging tot 71 jaar</i>	<i>verlaging tot 74 jaar</i>	<i>OP na verlaging tot 74 jaar</i>
65	€ 790,51	€ 1.054,01	€ 829,06	€ 1.105,41	€ 865,12	€ 1.153,49
66	€ 778,06	€ 1.037,42	€ 818,57	€ 1.091,42	€ 856,63	€ 1.142,17
67	€ 764,60	€ 1.019,46	€ 807,16	€ 1.076,22	€ 847,36	€ 1.129,81
68	x	x	€ 794,74	€ 1.059,65	€ 837,22	€ 1.116,29
69	x	x	€ 781,17	€ 1.041,56	€ 826,08	€ 1.101,44
70	x	x	€ 766,31	€ 1.021,74	€ 813,81	€ 1.085,08

De tabel geeft aan hoeveel verhoogd pensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- opgebouwd ouderdompensioen, uitgaande van de gekozen Pensioeningangsdatum. Als deze datum op een tussenliggende leeftijd ligt, dan worden tussenliggende factoren gebruikt. Het partner- en wezenpensioen wijzigen niet door een hoog/laag- of laag/hhoog-constructie.

6. Uitruil bij einde deelnemerschap

Ouderdompensioen (OP) uitruilen voor partnerpensioen (PP) en wezenpensioen (WZP)

De Deelnemer kan ervoor kiezen, indien hij uit dienst treedt, om op dat moment een deel van het opgebouwde ouderdompensioen uit te ruilen voor partnerpensioen en wezenpensioen. De uitkomsten, vanaf leeftijd 56 jaar tot en met de leeftijd 62 jaar, staan in de onderstaande tabel.

Leeftijd	OP62 na uitruil	PP na uitruil
56	€ 873,10	€ 611,17
57	€ 873,65	€ 611,56
58	€ 874,44	€ 612,11
59	€ 875,46	€ 612,82
60	€ 876,76	€ 613,73
61	€ 878,26	€ 614,78
62	€ 880,09	€ 616,06

De tabel geeft aan hoeveel extra partnerpensioen wordt verkregen door de uitruil van € 1.000,- ouderdompensioen. Hierbij is uitgegaan van de Pensioenrichtleeftijd van 62 jaar. Het extra wezenpensioen bedraagt 20% van dit partnerpensioen.

HOOFDSTUK 2 Flexibiliseringmogelijkheden voor de Deelnemers geboren vanaf 1950

1. Flexibiliseringmogelijkheden

1.1 Flexibilisering

In de onderstaande matrix is aangegeven van welke flexibiliseringmogelijkheden de diverse groepen deelnemers gebruik kunnen maken.

Flexibilisering- mogelijkheden	Deeltijdpensionering	Vervroeging pensioenrichtdatum	Uitstel pensioenrichtdatum	Uitruil op pensioen- ingangsdatum	Uitruil bij einde deelneming
Deelnemer					
Actieve deelnemer	X	X	X	X	
Inactieve deelnemer – A		X ⁶		X	
Inactieve deelnemer – B		X ⁷		X	
Inactieve deelnemer - C		X ⁸		X	
Ex-deelnemer		X ⁹	X ¹⁰	X	X

In de volgende paragrafen is een opsomming opgenomen van de verschillende flexibiliseringmogelijkheden. Daarbij wordt opgemerkt, dat in veel gevallen zal worden gekozen voor een combinatie van flexibiliseringmogelijkheden om vooral bij vervroeging tot een zo adequaat mogelijk pensioen te komen.

Bij de verschillende mogelijkheden zijn geen tabellen opgenomen. Wel zijn enkele voorbeeldberekeningen toegevoegd, waarin van combinaties van flexibiliseringmogelijkheden in standaardsituaties gebruik is gemaakt. Uiteraard kunnen voor elke specifieke situatie berekeningen worden uitgevoerd.

1.2 Aanvraag

De Deelnemer heeft de mogelijkheid voorafgaand aan het invullen van het pensioenaanvraagformulier een proefberekening bij het fonds aan te vragen. Het kan gebeuren dat door de Deelnemer gemaakte keuzes bij de proefberekening leiden tot een naar zijn oordeel te laag ouderdomspensioen vanaf 65 jaar. Hij kan dan kiezen voor een lager pensioen tot 65 jaar of voor een latere Pensioeningangsdatum. Dit zal ook moeten gebeuren als de keuzes leiden tot een fiscaal en/of reglementair niet toegelaten pensioen.

Naast het aanvragen van een proefberekening kan de Deelnemer via de website van het fonds gebruik maken van de pensioenplanner.

Het pensioen moet uiterlijk drie maanden voor de gewenste Pensioeningangsdatum zijn aangevraagd. De Deelnemer moet alle keuzes kenbaar maken op het pensioenaanvraagformulier. De daarop gemaakte keuzes worden geëffectueerd op de Pensioeningangsdatum. Eenmaal gemaakte keuzes kunnen vanaf de Pensioeningangsdatum niet meer ongedaan gemaakt worden. De gekozen Pensioeningangsdatum moet op de eerste dag van een maand vallen.

⁶ Mits wordt verklaard, dat de loonvervangende uitkering op grond waarvan de werkloze heeft voortgezet op de Pensioeningangsdatum wordt beëindigd.

⁷ Mits wordt verklaard dat het arbeidzame leven in verband met pensionering wordt beëindigd

⁸ Mits wordt verklaard, dat de loonvervangende uitkering op grond waarvan de arbeidsongeschikte heeft voortgezet op de Pensioeningangsdatum wordt beëindigd.

⁹ Mits wordt verklaard dat de lopende dienstbetrekking wordt beëindigd, of dat er geen lopende dienstbetrekking is.

¹⁰ Mits wordt verklaard dat de lopende dienstbetrekking doorloopt. Het pensioen gaat in zodra die dienstbetrekking eindigt.

Omdat in geval van vervroeging van ouderdomspensioen het partnerpensioen wordt verlaagd, moet de Partner (indien aanwezig) het pensioenaanvraagformulier mede ondertekenen. De Partner (indien aanwezig) moet ook meeondertekenen bij uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen. Ter verificatie dient de Deelnemer in de gevallen waarin de Partner het pensioenaanvraagformulier moet meeondertekenen, een kopie van het paspoort of identiteitsbewijs van de Partner mee te sturen met het pensioenaanvraagformulier.

1.3 Fiscale en reglementaire beperkingen

1.3.1 Laagste uitkering

Ouderdomspensioen

De laagste ouderdomspensioenuitkering bedraagt minimaal 75% van de hoogste ouderdomspensioenuitkering en mag niet lager zijn dan de in het jaar van ingang van het ouderdomspensioen geldende afkoopgrens. Dit geldt zowel in de periode voor 65 jaar als in de periode vanaf 65 jaar.

Partnerpensioen

Indien na toepassing van de diverse flexibiliseringsmogelijkheden een partnerpensioen resteert, mag dat resterende partnerpensioen niet lager zijn dan de in het jaar van ingang van het ouderdomspensioen geldende afkoopgrens. Leiden de gemaakte keuzes tot een partnerpensioen onder de afkoopgrens dan stelt het fonds het partnerpensioen vast op het laagst mogelijke partnerpensioen. Dat heeft dan wel consequenties voor de hoogte van het ouderdomspensioen.

Is het partnerpensioen al lager dan de afkoopgrens voordat gebruik is gemaakt van de flexibiliseringsmogelijkheden, dan is het wel toegestaan het partnerpensioen te verlagen. De deelnemer die het onder de afkoopgrens liggende partnerpensioen wil verhogen mag alleen kiezen voor een partnerpensioen dat ligt op of boven de afkoopgrens.

1.3.2 Hoogste uitkering

De ouderdomspensioenuitkering bedraagt maximaal 100% van het Pensioengevend salaris. Van dit maximum kan worden afgeweken door variabilisering in de hoogte van de uitkering. Variabilisering houdt in dat de pensioenuitkering in een bepaalde periode hoger of lager is dan de pensioenuitkering in een andere periode. De mate van variabilisering is begrensd. De hoogste uitkering mag maximaal 133% van de laagste uitkering bedragen. De ouderdomspensioenuitkering die zou gelden zonder variabilisering mag niet meer bedragen dan 100% van het Pensioengevend salaris. Voorafgaand aan de variabilisering moet derhalve altijd zijn voldaan aan de 100%-grens.

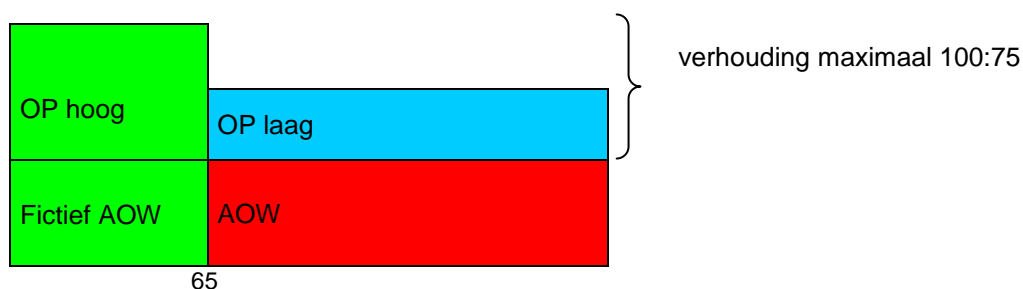
Bij vervroegde pensioeningang (vóór 65 jaar) waarbij gebruikt wordt gemaakt van variabilisering in de hoogte van de uitkering mag op grond van artikel 18d lid 3 Wet LB 1964 een bedrag ter grootte van maximaal 2 maal de AOW voor gehuwden zonder partnertoeslag, vermeerderd met vakantietoeslag, buiten beschouwing blijven bij de toetsing of de ouderdomspensioenuitkering in de periode tot 65 jaar voldoet aan de 133:100 (of 100:75) grens.

Verskil variabilisering en hoog/laag of laag/hoog

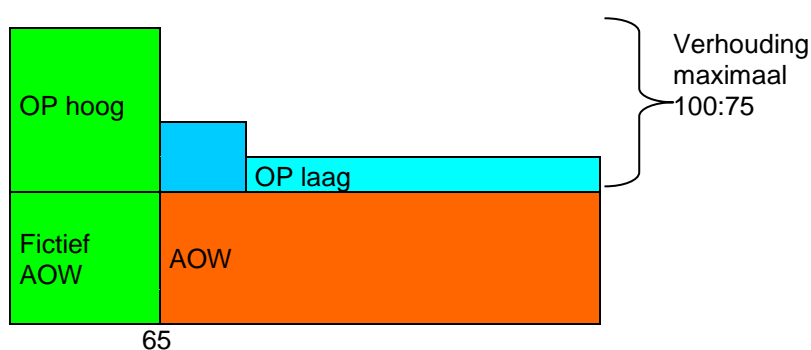
Variabilisering houdt in dat de pensioenuitkering in een bepaalde periode hoger of lager is dan de pensioenuitkering in een andere periode. Fiscaal gezien heeft variabilisering betrekking op de gehele periode waarin pensioen wordt uitgekeerd. PME kent de mogelijkheid van hoog/laag en laag/hoog. Reglementair zijn hoog/laag en laag/hoog hetzelfde als variabilisering. Voor de administratieve toepassing van de flexibiliseringsmogelijkheden worden hoog/laag en laag/hoog echter als een speciale vorm van variabilisering aangemerkt. Administratief heeft een keuze voor hoog/laag of laag/hoog alleen effect op de pensioenuitkering vanaf 65 jaar.

Onderstaande tekeningen zijn een schematisch weergave van het bovenstaande.

Figuur 1

Figuur 2

1.4 Bijzonder Partnerpensioen

Waar in deze uitvoeringsrichtlijn over partnerpensioen wordt gesproken, wordt het partnerpensioen na aftrek van het bijzonder partnerpensioen bedoeld (tenzij anders wordt aangegeven). Indien een bijzonder partnerpensioen aanwezig is, bedraagt het partnerpensioen daardoor geen 70% van het ouderdompensioen. Het eventuele bijzondere partnerpensioen wijzigt niet door de flexibiliseringskeuzes van de deelnemer. Dat betekent dat dit pensioen (afgezien van eventuele indexaties) altijd op het oude niveau blijft.

Om dit effect (gedeeltelijk) te compenseren kan de deelnemer er voor kiezen het (door eventuele vervroeging verlaagde) ouderdompensioen uit te ruilen voor extra partnerpensioen. Het partnerpensioen en het bijzonder partnerpensioen mogen samen niet meer bedragen dan 100% van het verlaagde ouderdompensioen.

1.5 Verevend ouderdompensioen

Het verevende deel van het ouderdompensioen wordt (op grond van artikel 8 lid 1 WVPS) op dezelfde wijze vervroegd en uitgesteld als het deel van het ouderdompensioen waarop de Deelnemer een recht op uitbetaling heeft. Variabilisering (zoals toepassing van een hoog/laag of laag/hog constructie) heeft geen invloed op de hoogte van de uitkering van het verevende deel van het ouderdompensioen. Kiest de deelnemer voor uitruil van ouderdompensioen in (extra) partner- en wezenpensioen, dan wordt alleen het niet verevende deel van het ouderdompensioen van de Deelnemer uitgeruild.

2. Deeltijdpensionering

2.1 Splitsing opgebouwd ouderdompensioen

Bij deeltijdpensionering wordt het opgebouwde ouderdompensioen gesplitst in een deeltijdpensioen en een resterend pensioen. Er zijn meerdere deeltijdpensioneringen toegestaan. Het eerste

deeltijdpensioen bedraagt minimaal 20% van het volledige opgebouwde pensioen. Tussen de ingangsdatum van het deeltijdpensioen en van het volgende deeltijdpensioen of het resterende pensioen zit minimaal 3 maanden.

Een deeltijdpensioen mag niet lager zijn dan de afkoopgrens voor kleine pensioenen. Is dat het geval dan zal een hoger percentage deeltijdpensioen dan wel een latere ingangsdatum moeten worden gekozen. Dat heeft ook consequenties voor de resterende dienstbetrekking, omdat het deeltijdpensioen een afspiegeling is van het geëindigde deel van de dienstbetrekking. Deeltijdpensioen en resterende dienstbetrekking zijn complementair aan elkaar.

Afhankelijk van de gekozen vorm kan het deeltijdpensioen worden vervroegd of uitgesteld. Voor het vervroegde en/of uitgestelde deeltijdpensioen gelden dezelfde bepalingen als omschreven in de betreffende paragrafen van deze uitvoeringsrichtlijn.

De bij de eerste deeltijdpensionering gemaakte flexibiliseringskeuzes betreffende hoog/laag- of laag/hoog-uitkering vanaf 65 jaar worden ook toegepast bij een volgende deeltijdpensionering en de volledige ingang van het pensioen. De bij de deeltijdpensionering gemaakte flexibiliseringskeuze betreffende de uitruil van pensioenaanspraken kan niet meer worden gewijzigd voor wat betreft het reeds ingegane deeltijdpensioen. Bij een volgende deeltijdpensionering en de volledige ingang van het pensioen kunnen slechts uitruilkeuzes worden gemaakt ten aanzien van het nog niet ingegane ouderdomspensioen.

2.2 Vervroeging- en uitstelfactoren

De aanpassing van de pensioenen in verband met uitstel of vervroeging vindt plaats op de vervroegde of uitgestelde ingangsdatum van het deeltijdpensioen. Dit gebeurt op collectief actuariael en sekse neutrale wijze. In geval van uitstel worden alleen de tot de Pensioenrichtdatum opgebouwde pensioenen verhoogd. De vervroeging- en uitstelfactoren die worden gebruikt zijn dezelfde als opgenomen in de betreffende paragrafen van deze uitvoeringsrichtlijn. Als deeltijdpensioen na de Pensioenrichtdatum ingaat, worden ook in dat geval de aanspraken die vanaf de Pensioenrichtdatum zijn opgebouwd niet actuariael herrekend. Zie hierna onder "4. Flexibiliseringsmogelijkheden bij uitstel van de Pensioeningangsdatum t.o.v. Pensioenrichtdatum".

2.3 Continuering deelnemerschap tijdens deeltijdpensionering

Voor het gedeelte dat de Actieve deelnemer niet met pensioen gaat, blijft zijn dienstverband van kracht. Over dit gedeelte vindt dekking en opbouw van pensioen plaats conform deeltijdarbeid. Dit staat beschreven in hoofdstuk A.III.1. van het Reglement. De opbouw van het pensioen wordt gebaseerd op de gekozen ingangsdatum van het resterende pensioen. (zie het voorbeeld)

Voorbeeld:

Een Deelnemer gaat op 63-jarige leeftijd met deeltijdpensioen voor 50%. Op het deelpensioen dat vervroegd ingaat, wordt de vervroegingsfactor toegepast. Voor het deel dat betrokkene Actieve deelnemer blijft wordt in deeltijd pensioen opgebouwd op basis van de door de Werkgever vast te stellen Pensioengrondslag(en). Als hij de ingangsdatum van dit gedeelte van het pensioen uitstelt tot na de Pensioenrichtdatum, dan wordt het tot de Pensioenrichtdatum verkregen pensioen actuariael herrekend. Voor het deel van het pensioen dat na de Pensioenrichtdatum wordt opgebouwd, vindt geen actuariële herrekening plaats.

3. Flexibiliseringsmogelijkheden bij vervroeging van de Pensioeningangsdatum t.o.v. de Pensioenrichtdatum

3.1 Algemeen

De Actieve deelnemer kan er voor kiezen zijn ouderdomspensioen eerder in te laten gaan dan op de Pensioenrichtdatum. Dit kan vanaf de eerste dag van de maand waarin hij 55 jaar wordt. Daarbij wordt aangetekend dat de vroegst mogelijke aanvang van de Deelnemers geboren in een van de jaren 1950 tot en met 1960, voor wie in het kader van de 15-jaarsregeling een extra pensioen arbeidsvoorwaardelijk is toegezegd, bij 61 jaar ligt om uitzicht op het voorwaardelijke extra pensioen te behouden. Een betreffende Deelnemer die vóór de leeftijd van 61 vervroegd met ouderdomspensioen gaat, heeft

geen recht op dat extra pensioen, voor zover nog geen opbouw en financiering van het extra pensioen heeft plaatsgevonden. Gaat een betreffende Deelnemer vóór de leeftijd van 61 in deeltijd vervroegd met ouderdomspensioen dan vervalt het uitzicht op het extra pensioen voor het deel dat de Deelnemer in deeltijd met ouderdomspensioen is gegaan, voor zover nog geen opbouw en financiering van het extra pensioen heeft plaatsgevonden. Ook de Ex-deelnemer heeft geen recht op het extra pensioen. Het recht op extra pensioen is voor een Inactieve deelnemer C (arbeidsongeschikt) beperkt (voor zover niet al opgebouwd en gefinancierd).

(N.B. Het extra pensioen wordt indien mogelijk uiterlijk op 31 december 2020 ingekocht en omgezet in onvoorwaardelijke aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen voor degenen die op die datum nog niet met pensioen zijn gegaan. Dat heeft dan betrekking op de Deelnemers die in de periode 1 januari 1960 tot en met 31 december 1972 zijn geboren. Deelnemers geboren in de periode 1960 tot en met 1965 zijn op 31 december 2020 allen ouder dan 55 jaar en kunnen dan vervroegd met pensioen met inbegrip van de omgezette aanspraken. Aan Deelnemers geboren in 1973 of later is geen extra pensioen toegezegd).

Ook de Inactieve deelnemer A (werkloos) en C (arbeidsongeschikt) kunnen vervroegd met pensioen. Daartoe dient de loonvervangende uitkering die aan de voortzetting van de deelneming ten grondslag ligt per de datum van vervroegde pensionering te worden beëindigd. De Inactieve deelnemer dient aan het Fonds te verklaren dat hij bij het UWV heeft aangegeven dat de sv-uitkering moet worden gestopt en dat deze beëindiging zal worden gerealiseerd. Als de sv-uitkering daadwerkelijk is beëindigd, dan dient betrokkene dit onverwijld aan het Fonds te melden. Het Fonds zal periodiek controle uitoefenen. Mocht blijken dat de uitkering niet op de ingangsdatum van het pensioen is geëindigd, dan moet betrokkene het ten onrechte betaalde pensioen aan het Fonds terugbetalen. De fiscale gevolgen zijn voor zijn rekening.

Ook de Inactieve deelnemer B (vrijwillige voortzetting) kan vervroegd met pensioen. Hij moet dan verklaren dat zijn arbeidzame leven in verband met pensionering is geëindigd. Het Fonds zal periodiek controle uitoefenen. Mocht blijken dat er geen sprake is van beëindiging van het arbeidzame leven, dan moet hij het ten onrechte betaalde pensioen terugbetalen. De fiscale gevolgen zijn voor zijn rekening.

Verder kan ook de Ex-deelnemer vervroegd met pensioen. Als hij nog een lopende dienstbetrekking heeft, dan moet deze worden beëindigd. Betrokkene moet verklaren dat de lopende dienstbetrekking wegens pensionering is beëindigd. Is er geen dienstbetrekking meer, dan moet betrokkene verklaren dat hij geen lopende dienstbetrekking heeft.

De eventuele fiscale gevolgen in verband met de vervroeging komen niet voor rekening van het Fonds maar voor rekening van de betreffende Inactieve deelnemer of Ex-deelnemer.

3.2 Berekeningswijze

In geval van vervroeging van de pensioeningang zal een ouderdomspensioen worden berekend. Daarbij kan een combinatie van vervroeging (artikel A.IV.3) en toepassing van de hoog/laag-constructie (artikel A.IV.4) aan de orde zijn.

In een aantal op het moment van pensioeningang te zetten administratieve stappen zal worden aangegeven hoe het pensioen wordt vastgesteld.

1. De gewenste hoogte van het ouderdomspensioen tot 65 jaar evenals de Pensioeningangsdatum wordt door de Deelnemer op het pensioenaanvraagformulier aangegeven.

Het tot de Pensioeningangsdatum opgebouwde ouderdomspensioen (OP65) en meeverzekerde partnerpensioen (inclusief het eventuele toegekende extra pensioen op grond van hoofdstuk C) worden deels actuariael omgezet in een direct (dat wil zeggen: op de Pensioeningangsdatum) ingaand ouderdomspensioen. Dat betekent dat een deel van het partnerpensioen wordt uitgeruild in ouderdomspensioen. Daarvoor moet de Partner toestemming geven.

Het aldus ontstane ouderdomspensioen wordt tot de Pensioenrichtdatum (65 jaar) uitgekeerd. Vanaf de Pensioenrichtdatum resteert een verlaagd ouderdomspensioen met een daarbij

behorend partnerpensioen (70% van het verlaagde ouderdompensioen) en wezenpensioen (per kind 14% van het *oorspronkelijke* ouderdompensioen). Het wezenpensioen wordt dus niet verlaagd. De hoogte van het partnerpensioen in de periode tot 65 jaar is gelijk aan het (verlaagde) partnerpensioen in de periode vanaf 65 jaar. De hoogte van het wezenpensioen in de periode tot 65 jaar is gelijk aan het wezenpensioen in de periode vanaf 65 jaar.

Het ouderdompensioen tot 65 jaar moet wel voldoen aan de fiscale wet- en regelgeving en aan de voorwaarden die PME eraan heeft verbonden. Dit betekent dat indien is gekozen voor variabilisering het ouderdompensioen tot 65 jaar dat resteert na aftrek van 2 maal de AOW voor gehuwden zonder partnertoeslag, vermeerderd met vakantietoeslag, niet meer is dan 133% (=100/75) van het resterende en vanaf 65 jaar uit te betalen ouderdompensioen (zie hiervoor figuur 1).

Indien de deelnemer tevens kiest voor toepassing van een hoog/laag of laag/hoog constructie vanaf 65 jaar dan mag het tot 65 jaar uit te keren ouderdompensioen dat resteert na aftrek van 2 maal de AOW voor gehuwden zonder partnertoeslag, vermeerderd met vakantietoeslag, niet meer bedragen dan 133% (=100/75) van het laagste ouderdompensioen (zie hiervoor figuur 2). Dit betekent, dat de maximale 100:75-verhouding zich uitstrekt over de periode vanaf de Pensioeningangsdatum tot de overlijdensdatum.

Het laagste ouderdompensioen mag niet lager zijn dan de in het jaar van ingang van het ouderdompensioen geldende afkoopgrens.

De ondergrens van het ouderdompensioen tot 65 jaar bedraagt 75% van de hoogste pensioenuitkering en mag niet lager zijn dan de in het jaar van ingang van het ouderdompensioen geldende afkoopgrens.

2. De deelnemer kan vervolgens besluiten het partnerpensioen geheel of gedeeltelijk om te ruilen in een ouderdompensioen ingaand op 65 jaar of andersom, ouderdompensioen voor partner- en wezenpensioen.

Het verhoogde partnerpensioen na uitruil van ouderdompensioen mag maximaal 100% van het verlaagde ouderdompensioen bedragen en mag niet meer bedragen dan 70% van het laatstgenoten Pensioengevend salaris.

Bij een keuze voor uitruil van partnerpensioen in ouderdompensioen wordt het meeverzekerde wezenpensioen niet uitgeruild.

Bij een keuze voor uitruil van ouderdompensioen in partner- en wezenpensioen wordt wel een extra wezenpensioen meeverzekerd.

3. De deelnemer kan vervolgens op de Pensioeningangsdatum kiezen voor een hoog/laag dan wel laag/hoog constructie vanaf 65 jaar tot 68, 71 of 74 jaar.

Hoog/laag en laag/hoog periodes worden alleen toegepast in de periode vanaf 65 jaar. De verhouding hoog/laag of laag/hoog wordt vastgesteld door het fonds. Het hoge deel van de uitkering is niet meer dan 133% van de laagste uitkering en het lage deel van de uitkering is niet minder dan 75% van de hoogste uitkering. Voor deze begrenzing wordt de gehele uitkeringsperiode, dus ook de uitkering tot 65 jaar, in aanmerking genomen. (Hoog/laag en laag/hoog zijn immers speciale vormen van variabilisering.)

4. De pensioenuitkomst van de stappen 1 t/m 3 moet voldoen aan de fiscale en reglementaire beperkingen zoals beschreven in paragraaf 1.3. Dat houdt onder andere in dat het partnerpensioen (dat is dus het pensioen na aftrek van het bijzondere partnerpensioen) na de gemaakte keuzes niet lager mag zijn dan de afkoopgrens.

Bij het doorlopen van stappen zijn een aantal tabellen nodig, waarbij bij gebroken leeftijden tussenliggende factoren worden gebruikt.

Stap 1

Pensioenleeftijd (jaar waarin)	Pensioenleeftijd (Maand waarin)											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
64	€15.507,87	€16.974,12	€18.733,62	€20.884,13	€23.572,25	€27.028,42	€31.636,64	€38.088,15	€47.765,42	€63.894,19	€96.151,74	€192.924,38
63	€7.632,18	€7.982,19	€8.363,22	€8.779,58	€9.236,42	€9.739,94	€10.297,70	€10.918,95	€11.615,18	€12.400,84	€13.294,35	€14.319,55
62	€5.006,95	€5.160,15	€5.321,93	€5.493,03	€5.674,28	€5.866,63	€6.071,11	€6.288,91	€6.521,38	€6.770,05	€7.036,67	€7.323,27
61	€3.692,90	€3.778,49	€3.867,54	€3.960,27	€4.056,92	€4.157,74	€4.263,01	€4.373,02	€4.488,11	€4.608,63	€4.734,98	€4.867,60
60	€2.903,92	€2.958,47	€3.014,74	€3.072,80	€3.132,75	€3.194,68	€3.258,68	€3.324,88	€3.393,37	€3.464,28	€3.537,75	€3.613,90
59	€2.377,82	€2.415,58	€2.454,30	€2.494,03	€2.534,80	€2.576,65	€2.619,62	€2.663,77	€2.709,15	€2.755,79	€2.803,76	€2.853,12
58	€2.001,82	€2.029,50	€2.057,78	€2.086,67	€2.116,19	€2.146,36	€2.177,21	€2.208,75	€2.241,02	€2.274,03	€2.307,82	€2.342,40
57	€1.719,77	€1.740,93	€1.762,47	€1.784,42	€1.806,77	€1.829,54	€1.852,75	€1.876,40	€1.900,51	€1.925,09	€1.950,16	€1.975,73
56	€1.500,38	€1.517,07	€1.534,03	€1.551,26	€1.568,76	€1.586,56	€1.604,65	€1.623,04	€1.641,74	€1.660,75	€1.680,09	€1.699,76
55	€1.324,94	€1.338,44	€1.352,13	€1.366,01	€1.380,08	€1.394,36	€1.408,85	€1.423,55	€1.438,46	€1.453,60	€1.468,96	€1.484,55

Uitruil OP65 inclusief 70% partnerpensioen in ouderdomspensioen tot 65 jaar, bij gekozen pensioenleeftijd (in maanden nauwkeurig)

Naast het benodigde ouderdomspensioen wordt 70% meeverzekerd partnerpensioen uitgeruild.

De hoogte van het partnerpensioen in de periode tot 65 jaar is gelijk aan het (verlaagde) partnerpensioen in de periode vanaf 65 jaar. De hoogte van het wezenpensioen in de periode tot 65 jaar is gelijk aan het wezenpensioen in de periode vanaf 65 jaar.

Stap 2

Uitruil €1.000,- partnerpensioen in extra ouderdomspensioen (vanaf 65 jaar)

Pensioenleeftijd	partnerpensioen	Extra ouderdomspensioen
65	1.000	€223,91
64	1.000	€229,71
63	1.000	€235,06
62	1.000	€240,04
61	1.000	€244,00
60	1.000	€247,24
59	1.000	€250,02
58	1.000	€252,19
57	1.000	€253,83
56	1.000	€254,92
55	1.000	€255,60

Het meeverzekerde wezenpensioen wordt niet uitgeruild en blijft per kind 14% van het oorspronkelijke ouderdomspensioen.

Uitruil €1.000,- ouderdomspensioen (vanaf 65 jaar) in extra partnerpensioen

Pensioenleeftijd	Ouderdomspensioen	Extra partnerpensioen
65	1.000	€4.466,10
64	1.000	€4.353,41
63	1.000	€4.254,29
62	1.000	€4.165,91

61	1.000	€4.098,36
60	1.000	€4.044,70
59	1.000	€3.999,72
58	1.000	€3.965,21
57	1.000	€3.939,60
56	1.000	€3.922,78
55	1.000	€3.912,43

Het wezenpensioen bedraagt 20% van het verhoogde partnerpensioen.

Stap 3

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen (vanaf 65 jaar) in hoog/laag

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Hoog tot 68 jaar</i>	<i>Laag vanaf 68 jaar</i>	<i>Hoog tot 71 jaar</i>	<i>Laag vanaf 71 jaar</i>	<i>Hoog tot 74 jaar</i>	<i>Laag vanaf 74 jaar</i>
55	€1.250,79	€938,09	€1.186,91	€890,18	€1.136,69	€852,51
56	€1.250,59	€937,94	€1.186,61	€889,95	€1.136,36	€852,27
57	€1.250,37	€937,78	€1.186,29	€889,72	€1.136,02	€852,02
58	€1.250,14	€937,60	€1.185,95	€889,46	€1.135,66	€851,74
59	€1.249,89	€937,42	€1.185,60	€889,20	€1.135,28	€851,46
60	€1.249,63	€937,22	€1.185,22	€888,91	€1.134,87	€851,15
61	€1.249,35	€937,01	€1.184,81	€888,61	€1.134,43	€850,82
62	€1.249,06	€936,79	€1.184,38	€888,28	€1.133,97	€850,48
63	€1.248,74	€936,56	€1.183,92	€887,94	€1.133,48	€850,11
64	€1.248,41	€936,31	€1.183,44	€887,58	€1.132,96	€849,72
65	€1.248,06	€936,05	€1.182,93	€887,20	€1.132,41	€849,31

Ligt de Pensioeningangsdatum voor de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt, dan wordt voor de bepaling van de bedragen rekening gehouden met de hoogte van het ouderdompensioen tot 65 jaar. In verband met de fiscale begrenzings dient immers de gehele uitkeringsperiode, dus ook de uitkering tot 65 jaar, in aanmerking te worden genomen.

Omzetting €1.000,- ouderdompensioen (65 jaar) in laag/hoog

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Laag tot 68 jaar</i>	<i>Hoog vanaf 68 jaar</i>	<i>Laag tot 71 jaar</i>	<i>Hoog vanaf 71 jaar</i>	<i>Laag tot 74 jaar</i>	<i>Hoog vanaf 74 jaar</i>
55	€789,05	€1.052,07	€826,47	€1.101,96	€861,82	€1.149,10
56	€789,16	€1.052,22	€826,66	€1.102,22	€862,07	€1.149,43
57	€789,28	€1.052,37	€826,87	€1.102,49	€862,33	€1.149,78
58	€789,40	€1.052,53	€827,09	€1.102,78	€862,61	€1.150,15
59	€789,53	€1.052,71	€827,32	€1.103,09	€862,90	€1.150,54
60	€789,67	€1.052,89	€827,57	€1.103,42	€863,22	€1.150,96
61	€789,82	€1.053,09	€827,83	€1.103,77	€863,56	€1.151,41
62	€789,98	€1.053,30	€828,11	€1.104,15	€863,92	€1.151,89

63	€790,14	€1.053,52	€828,41	€1.104,54	€864,29	€1.152,39
64	€790,32	€1.053,76	€828,72	€1.104,96	€864,70	€1.152,93
65	€790,51	€1.054,01	€829,06	€1.105,41	€865,12	€1.153,49

Ligt de Pensioeningangsdatum voor de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt, dan wordt voor de bepaling van de bedragen rekening gehouden met de hoogte van het ouderdomspensioen tot 65 jaar. In verband met de fiscale begrenzings dient immers de gehele uitkeringsperiode, dus ook de uitkering tot 65 jaar, in aanmerking te worden genomen.

Het partner- en wezenpensioen wordt bij toepassing van alleen een hoog/laag of een laag/hog constructie niet gewijzigd.

Voorbeeld:

STAP 1

Een 62-jarige Actieve deelnemer gaat op 62 jaar met pensioen. Hij heeft een opgebouwd ouderdomspensioen van €15.000.

Het voorwaardelijke extra ouderdomspensioen is €5.000. De som is €20.000. Het opgebouwde partnerpensioen is €14.000 en het opgebouwde wezenpensioen per kind €2.800.

De deelnemer wil zijn pensioen vervroegd in laten gaan ter grootte van €30.000. Hiertoe dient hij $€30.000 / 5,00695$ (zie tabel) = €5.991,67 aan ouderdomspensioen ingaand op 65 jaar en €4.194,17 (70%) aan partnerpensioen uit te ruilen.

Er resteert nu een ouderdomspensioen ingaand op 65 jaar ad €14.008,33 (€20.000 minus €5.991,67).

Het meeverzekerde partnerpensioen tot 65 jaar en vanaf 65 jaar is €9.805,83 (70% van €14.008,33) en het wezenpensioen per kind blijft €2.800.

STAP 2

De deelnemer wenst zijn partnerpensioen nu om te zetten in een extra ouderdomspensioen vanaf 65 jaar. Door het partnerpensioen uit te ruilen neemt het ouderdomspensioen vanaf 65 jaar toe met $€9.805,83 \times 0,24004$ (zie tabel) = €2.353,79. Zijn partnerpensioen is nu komen te vervallen. Het wezenpensioen wordt niet uitgeruild.

STAP 3

De deelnemer wenst het partnerpensioen niet uit te ruilen voor ouderdomspensioen maar kiest voor een hoog/laag pensioen vanaf 65 jaar tot 68 jaar.

De hoge uitkering van 65 tot 68 jaar bedraagt €17.483,24 (= €14.008,33 x 1,24806 (zie tabel)). De uitkering vanaf 68 jaar bedraagt €13.112,50 (= €14.008,33 x 0,93605 (zie tabel)).

Het partnerpensioen blijft €9.805,83 en het wezenpensioen per kind blijft €2.800.

De uitkeringen in de diverse periodes zijn dan:

62-65:	€30.000,00
65-68:	€17.483,24
Vanaf 68:	€13.112,50

Na aftrek van 2x de gehuwden AOW (2010: €17.742) resteert in de periode 62-65 een bedrag van €12.258. Dit is niet meer dan 133% van de laagste uitkering vanaf 65 jaar (€13.112,50 in periode vanaf 68 jaar) maar wel minder dan 75% van de hoogste uitkering vanaf 65 jaar (€17.483,24 in periode 65-68). Fiscaal is deze uitkering dus niet toegestaan.

4. Flexibiliseringmogelijkheden bij uitstel van de Pensioeningangsdatum t.o.v. Pensioenrichtdatum

4.1 Algemeen

De Actieve deelnemer kan ervoor kiezen zijn ouderdomspensioen later in te laten gaan dan op de Pensioenrichtdatum. Dit kan tot de eerste dag van de maand waarin hij 70 jaar wordt.

De Inactieve deelnemer kan zijn ouderdomspensioen niet uitstellen.

De Ex-deelnemer kan ook gebruik maken van de mogelijkheid tot uitstel van pensioeningang. Hij zal dan moeten verklaren dat de lopende dienstbetrekking blijft voortduren. Er is sprake van een dienstbetrekking als er sprake is van werknemerschap in arbeidsrechtelijke zin. Werken als zelfstandige kwalificeert niet als het hebben van een dienstbetrekking. Periodiek (bijv. jaarlijks) zal hem moeten worden gevraagd of de lopende dienstbetrekking nog bestaat. De Ex-deelnemer dient het einde van de lopende dienstbetrekking onverwijld aan het fonds te melden. Het pensioen gaat dan in op de eerste dag van de maand samenvallende met of volgend op het einde van de dienstbetrekking. Het pensioen gaat uiterlijk in op de eerste dag van de maand waarin betrokkene 70 jaar wordt. Het eventuele fiscale risico dat uit het uitstel voor de Ex-deelnemer kan voortvloeien, komt geheel voor diens rekening.

4.2 Berekeningswijze

De volgende stappen worden in deze volgorde doorlopen waarbij een combinatie aan de orde kan zijn met de hoog/laag- of laag/hoog-constructie:

1. Het tot de Pensioenrichtdatum opgebouwde en gefinancierde ouderdomspensioen en het meeverzekerde partner- en wezenpensioen worden actuariael verhoogd bij pensionering na de Pensioenrichtdatum. Het verhoogde partnerpensioen is 70% van het verhoogde ouderdomspensioen en het verhoogde wezenpensioen is per kind 14% van het verhoogde ouderdomspensioen.

Het ouderdomspensioen is inclusief het voorwaardelijke extra ouderdomspensioen uit hoofde van de overgangsregeling bedoeld in hoofdstuk C voor zover dit is toegekend.

De pensioenopbouw vanaf de Pensioenrichtdatum wordt niet actuariael verhoogd. Zie over dit onderwerp ook de Uitvoeringsrichtlijn werken na pensionering.

Indien de Actieve/Ex-deelnemer overlijdt na de Pensioenrichtdatum, maar voordat het ouderdomspensioen is ingegaan, worden het partner- en wezenpensioen vastgesteld alsof de datum van overlijden de Pensioeningangsdatum zou zijn. Het ouderdomspensioen dat tot de Pensioenrichtdatum is opgebouwd wordt dan actuariael verhoogd tot de eerste dag van de maand waarin de deelnemer overlijdt. Het uit te keren partner- en wezenpensioen bedraagt 70% resp. 14% (per Kind) van het in verband met uitstel tot de overlijdensdatum verhoogde ouderdomspensioen. Als betrokkene Actieve deelnemer was wordt het uit te keren partnerpensioen uiteraard verhoogd met 70% van het tussen de Pensioenrichtdatum en de overlijdensdatum opgebouwde ouderdomspensioen.

2. De Actieve/Ex-deelnemer kan ook bij pensionering na de Pensioenrichtdatum besluiten het partnerpensioen geheel of gedeeltelijk uit te ruilen in een hoger ouderdomspensioen (het wezenpensioen wordt niet uitgeruild). Bij een keuze voor uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen is de instemming van de Partner vereist. Zonder deze instemming vindt geen uitruil plaats.

Hij kan ook ouderdomspensioen uitruilen voor partner- en wezenpensioen.

Het verhoogde partnerpensioen (inclusief bijzonder partnerpensioen) na uitruil van ouderdomspensioen mag maximaal 100% van het verlaagde ouderdomspensioen bedragen en mag niet meer bedragen dan 70% van het laatstgenoten Pensioengevend salaris. Overigens heeft een verhoging wegens uitruil in een situatie waarin sprake is van partnerpensioen én bijzonder partnerpensioen alleen betrekking op het partnerpensioen. Het bijzondere partnerpensioen wordt na uitruil dus niet verhoogd.

Bij een keuze voor uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen wordt het meeverzekerde wezenpensioen niet uitgeruild en blijft ook het bijzondere partnerpensioen buiten de uitruil. Bij een keuze voor uitruil van ouderdomspensioen in partner- en wezenpensioen wordt wel een extra wezenpensioen meeverzekerd. Het bijzondere partnerpensioen wordt bij uitruil van ouderdomspensioen niet verhoogd.

3. De Actieve/Ex-deelnemer kan vervolgens kiezen voor een hoog/laag dan wel laag/hoog constructie. De duur van de hoge of lage uitkering is tot 68, 71 of 74 jaar. De verhouding hoog/laag of laag/hoog is hierbij altijd 100:75 resp. 75:100.

Bij het doorlopen van stappen zijn een aantal tabellen nodig, waarbij bij gebroken leeftijden tussenliggende factoren worden gebruikt.

Stap 1

Uitstel €1.000 ouderdomspensioen inclusief 70% partnerpensioen en per kind 14% wezenpensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdom pensioen na uitstel</i>
65	€1.000,00
66	€1.066,07
67	€1.137,66
68	€1.215,35
69	€1.299,79
70	€1.391,72

Stap 2

Uitruil €1.000 partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>partnerpensioen</i>	<i>Extra ouderdom pensioen</i>
65	1.000	€223,91
66	1.000	€234,53
67	1.000	€245,70
68	1.000	€257,40
69	1.000	€269,44
70	1.000	€282,05

Uitruil €1.000 ouderdomspensioen in extra partner- en wezenpensioen

<i>Pensioenleeftijd</i>	<i>Ouderdomspensioen</i>	<i>Extra partner pensioen</i>
65	1.000	€4.466,10
66	1.000	€4.263,79
67	1.000	€4.069,94
68	1.000	€3.885,01
69	1.000	€3.711,44
70	1.000	€3.545,49

Het wezenpensioen bedraagt per kind 20% van het verhoogde partnerpensioen.

Stap 3

Omzetting €1.000 ouderdomspensioen in hoog/laag

Pensioen leeftijd	Hoog tot 68 jaar	Laag vanaf 68 jaar	Hoog tot 71 jaar	Laag vanaf 71 jaar	Hoog tot 74 jaar	Laag vanaf 74 jaar

65	€1.248,06	€936,05	€1.182,93	€887,20	€1.132,41	€849,31
66	€1.272,16	€954,12	€1.199,38	€899,54	€1.143,54	€857,66
67	€1.300,24	€975,18	€1.218,29	€913,72	€1.156,21	€867,15
68	x	x	€1.240,24	€930,18	€1.170,72	€878,04
69	x	x	€1.265,99	€949,49	€1.187,51	€890,64
70	x	x	€1.296,55	€972,41	€1.207,14	€905,35

Omzetting € 1.000 ouderdomspensioen in laag/hhoog

Pensioenleeftijd						
	Laag 68 jaar	Hoog vanaf 68 jaar	Laag tot 71 jaar	Hoog vanaf 71 jaar	Laag tot 74 jaar	Hoogvanaf 74 jaar
65	€790,51	€1.054,01	€829,06	€1.105,41	€865,12	€1.153,49
66	€778,06	€1.037,42	€818,57	€1.091,42	€856,63	€1.142,17
67	€764,60	€1.019,46	€807,16	€1.076,22	€847,36	€1.129,81
68	x	x	€794,74	€1.059,65	€837,22	€1.116,29
69	x	x	€781,17	€1.041,56	€826,08	€1.101,44
70	x	x	€766,31	€1.021,74	€813,81	€1.085,08

Het partner- en wezenpensioen wijzigen niet door een hoog/laag- of laag/hhoog-constructie.

Voorbeeld:

STAP 1

Een Actieve/Ex-deelnemer heeft op de Pensioenrichtdatum (65 jaar) een opgebouwd ouderdomspensioen van € 17.000. Het voorwaardelijke extra ouderdomspensioen is € 5.000. De som is € 22.000. Het meeverzekerde partner- resp. wezenpensioen per kind is € 15.400 resp. € 3.080. Hij gaat met pensioen op 67 jaar.

Zijn uitgestelde ouderdomspensioen wordt € 25.028,52 (€ 22.000 x 1,13766 (zie tabel)).

Ook het partner- en wezenpensioen worden in verhouding verhoogd tot € 17.519,96 (70% van € 25.028,52) resp. per kind € 3.503,99 (14% van € 25.028,52).

Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele pensioenopbouw vanaf de Pensioenrichtdatum. Het vanaf de Pensioenrichtdatum opgebouwde pensioen wordt niet actuariael verhoogd en wordt opgeteld bij de wegens uitstel verhoogde pensioenen.

STAP 2

Deze 67-jarige wil zijn volledige partnerpensioen uitruilen voor extra ouderdomspensioen. Door het partnerpensioen uit te ruilen neemt het ouderdomspensioen toe met € 4.304,65 (€ 17.519,96 x 0,2457) tot € 29333,17. Zijn partnerpensioen komt te vervallen, het wezenpensioen niet.

STAP 3

De 67-jarige wil vervolgens het, direct ingaande, ouderdomspensioen uit laten keren volgens een hoog/laag constructie met een hoge uitkering tot 74 jaar.

Het ouderdomspensioen tot 74 jaar wordt nu € 33.915,30 (€ 29333,17 x 1,15621). De uitkering vanaf 74 jaar bedraagt € 25.436,26 (€ 29333,17 x 0,86715). Het wezenpensioen blijft qua niveau hetzelfde, te weten per kind € 3.503,99.

4.3 Continuering deelnemerschap tijdens uitstelperiode

Gedurende de uitstelperiode wordt door de Actieve deelnemer de opbouw van het ouderdoms-, partner- en wezenpensioen gecontinueerd. De premie die hiervoor aan het Fonds is verschuldigd, is gelijk aan de totale premie die voor verplichte deelneming is verschuldigd. Het tijdens de uitstelperiode op te bouwen ouderdomspensioen bedraagt per deelnemingsjaar 2,2% van de geldende Pensioengrondslag. Deze aanspraken worden niet actuariael herrekend. Dat gebeurt evenmin met de na de Pensioenrichtdatum opgebouwde aanspraken op partner- en wezenpensioen.

5. Uitrui bij einde deelnemerschap vóór de Pensioeningangsdatum

De Ex-deelnemer heeft bij einde deelneming vóór de Pensioeningangsdatum naast zijn premievrije aanspraak op jaarlijks ouderdomspensioen een meeverzekerde premievrije aanspraak op jaarlijks

partnerpensioen van 70% van het jaarlijkse ouderdomspensioen. Daarnaast heeft hij per Kind een premievrije aanspraak op jaarlijks wezenpensioen van 14% van het jaarlijkse ouderdomspensioen. De Ex-deelnemer kan ervoor kiezen, indien hij vóór de Pensioeningangsdatum uit dienst treedt, om op dat moment een deel van het premievrije jaarlijkse ouderdomspensioen uit te ruilen voor extra partnerpensioen en wezenpensioen. Het verhoogde partnerpensioen (inclusief bijzonder partnerpensioen) dat na uitruil wordt verzekerd mag maximaal 100% van het verlaagde ouderdomspensioen bedragen. Overigens heeft een verhoging wegens uitruil in een situatie waarin sprake is van partnerpensioen én bijzonder partnerpensioen alleen betrekking op het partnerpensioen. Het bijzondere partnerpensioen wordt door de uitruil dus niet verhoogd. Het verhoogde wezenpensioen bedraagt altijd 20% van het verhoogde partnerpensioen (inclusief bijzonder partnerpensioen).

Uitruil € 1000 OP in extra Nabestaandenpensioen	
<u>Leeftijd</u>	<u>Extra Nabestaandenpensioen</u>
15	€4.930,28
16	€4.908,09
17	€4.884,37
18	€4.859,16
19	€4.833,31
20	€4.807,79
21	€4.783,00
22	€4.758,54
23	€4.733,89
24	€4.708,95
25	€4.683,55
26	€4.657,70
27	€4.632,01
28	€4.606,69
29	€4.581,36
30	€4.556,92
31	€4.531,30
32	€4.503,87
33	€4.474,52
34	€4.443,97
35	€4.411,71
36	€4.378,58
37	€4.344,45
38	€4.309,87
39	€4.274,52
40	€4.238,13
41	€4.200,78
42	€4.163,68
43	€4.127,43
44	€4.091,54
45	€4.056,91
46	€4.024,55
47	€3.995,41
48	€3.969,02
49	€3.947,35
50	€3.930,49
51	€3.918,33
52	€3.910,59
53	€3.906,23
54	€3.906,94
55	€3.912,43
56	€3.922,78
57	€3.939,60
58	€3.965,21
59	€3.999,72
60	€4.044,70
61	€4.098,36
62	€4.165,91
63	€4.254,29
64	€4.353,41
65	€4.466,10

